

ztráty. Záleží tedy na tom, kdo nese risiko jejich prací a služeb, komu úspěšná činnost jejich přichází k prospěchu a koho též zatěžují neúspěchy a ztráty (nález nejvyššího správního soudu ze dne 29. listopadu 1927, čís. 21.322 sbírky Bohuslavovy A čís. 6926).

Obžaloba netvrdila ani, že obžalovaný byl zaměstnavatelem, ani, že byl majitelem nebo spolujednatelům veřejné společnosti W. a spol. v K., jež dluží nemocenské pojišťovně pojistné, sražené se mzdy dělníkům, nýbrž tvrdila jen, že byl prokuristou, účetním a pokladníkem firmy té. Podle záznamu ve spisech je zapsána firma Adolf W. a spol. v K. v obchodním rejstříku a uvedeny jsou jako veřejné společnice Růžena W-ová, vdova, Marie R-ová, choť inženýra a Bohuslava W-ová, vesměs v K. Jako osoba oprávněná výhradně k zastupování firmy té jest označena Růžena W-ová, kdežto obžalovaný Josef R. jest uveden jako prokurista.

Podle čl. 41—46 obch. zák. je prokura plná moc zmocňující ke všem způsobům soudních i mimosoudních právních jednání jménem principálovým, kteréž s sebou přináší provozování jakékoliv obchodní živnosti. Je tedy co do objemu nejširším druhem mezi způsoby obchodního zastoupení. Zastoupení je však provádění právního jednání ve zjevném úmyslu a s účinkem, že jednání to platiti má za jednání jiného, totiž zastoupeného principála (srov. Randa § 13 právo obchodní), zaměstnavatele, jímž v tomto případě byly veřejné společnice zmíněné firmy, na jejichž toliko vrub byly a mohly býti vykonávány práce a služby vyjmenované v §§ 2—4 zák. čís. 221/24. Obžalovaný jakožto prokurista, účetní a pokladník zmíněné veřejné společnosti byl pouhým jejím zaměstnancem a nikoli zaměstnavatelem, na jehož vrub se vykonávaly práce a služby v §§ 2—4 cit. zák. uvedené a nelze proto o něm říci, že pojistné, jež zaměstnancům srážel, bylo statkem jemu jako zaměstnavateli svěřeným, že si je za sebou zadržel a sobě přivlastnil, když je neodvedl nemocenské pojišťovně.

Nejsou zde tudíž předpoklady objektivní skutkové podstaty zločinu zpronevěry podle § 165 zák. čís. 221/24 a § 183 tr. zák. a není tu proto trestní odpovědnosti na straně obžalovaného, jenž byl podle toho právem podle § 259 čís. 2 tr. ř. z obžaloby zproštěn, byť i se tak stalo z jiných důvodů, než jsou tu uvedeny. Proto bylo zamítnouti zmateční stížnost veřejného obžalobce, aniž bylo potřebí obíratí se zmatečnými důvody v ní uplatňovanými.

Jest ovšem podotknouti, že zpronevěry pojistných příspěvků může se dopustiti i zaměstnanec podniku, byly-li mu pojistné příspěvky k výplatě svěřeny zaměstnavatelem a on je pojišťovně neodvedl, nýbrž je za sebou zadržel a si je přivlastnil. Tu arci zpronevěry té se dopustí ke škodě zaměstnavatele samého, nikoliv pojišťovacího ústavu, oč však v souzeném případě nešlo.

Čís. 4983.

Ochrana cti, zák. č. 108/33 Sb. z. a n.

V prípade verejnej obžaloby, podanej na základe zmocnenia, sú platné súdne úkony, vykonané pred udelením zmocnenia, a pokiaľ smerujú proti vinníkovi, prerušujú v smysle § 108 tr. zák. premlčaciu lehotu.

(Rozh. zo dňa 14. apríla 1934, Zm III 49/34.)

N a j v y š š í s ú d preskúmal trestnú vec proti A. M., obžalovanému z prečinu pomlavy atď., a na základe verejného pojednávania, konaného následkom zmätočnej sťažnosti verejného žalobcu, vyniesol tento r o z - s u d o k: Vyhovujúc zmätočnej sťažnosti verejného žalobcu, z dôvodu zmätočnosti podľa bodu 1 c) § 385 tr. p. zrušuje sa rozsudok vrchného súdu vo výroku, ktorým bol obžalovaný A. M. na základe bodu 3 § 326 tr. p. oslobodený od obžaloby vznesenej naňho pre prečin pomlavy podľa § 1, § 3, odst. II., čís. 1 a 2 a § 8, čís. 3 zák. čl. 41/1914 a 15násobným prečinom pomlavy podľa § 1, § 3, odst. II., čís. 1 a 2 a § 9, čís. 1 zák. čl. 41/1914, a obžalovaný A. M. uznáva sa vinným priestupkom pomlavy četníctva podľa § 2 a § 5, čís. 1, bod 2 zák. čís. 108/1933 Sb. z. a n. a priestupkom pomlavy vlády podľa § 2 a § 5, čís. 1, bod 1 zák. čís. 108/1933 Sb. z. a n. V dôsledku toho zrušil najvyšší súd rozsudok vrchného súdu aj vo výroku o treste a vo výroku s tým súvisiacom, taktiež vo výroku o znášaní čiastočných útrat trestného pokračovania a obžalovanému vymeral znova trest.

Z d ô v o d o v:

Proti rozsudku vrchného súdu ohlásil verejný žalobca zmätočnú sťažnosť na základe bodu 1 c) § 385 tr. p. preto, lebo vrchný súd na základe bodu 3 § 326 tr. p. oslobodil obžalovaného A. M. od obžaloby, podanej naňho pre prečin pomlavy podľa § 1, § 3-II., čís. 1 a 2 a § 8, čís. 3 zák. čl. 41/1914 a pre 15násobný prečin pomlavy podľa § 1, § 3, odst. II. čís. 1 a 2 a § 9, čís. 1 zák. čl. 41/1914. Zmätočnej sťažnosti verejného žalobcu neľze odopreť oprávnenia. Krajský súd na základe verejnej obžaloby uznal vinným obžalovaného A. M.: 1. prečinom pomlavy četníctva podľa § 1, § 3-II., čís. 1 a 2 a § 9, čís. 3 zák. čl. 41/1914, 2. prečinom urážky prezidenta republiky podľa § 11, čís. 1 a 2 zák. čís. 50/1923 Sb. z. a n., 3. 15násobným prečinom pomlavy jednotlivých ministrov Československej republiky podľa § 1, § 3-II., čís. 1 a 2 a § 9, čís. 1 zák. čl. 41/1914 a 4. prečinom rušenia obecného pokoja podľa § 14, čís. 1 zák. č. 50/1923 Sb. z. a n. Proti rozsudku prvostupňového súdu odvolal sa jedine verejný žalobca na základe bodu 3. § 385 tr. p. preto, lebo obžalovanému bol vymeraný trest s použitím § 92 tr. zák. Obžalovaný A. M. bol s rozsudkom súdu prvej stolice spokojný. Vrchný súd následkom odvolania verejného žalobcu preskúmajúc rozsudok súdu prvej stolice, z povinnosti úradnej z dôvodu zmätočnosti podľa bodu I. c) § 385 tr. p. zrušil rozsudok krajského súdu, pokiaľ obžalovaný A. M. bol uznaný vinným v prečinoch pomlavy, uvedených pod 1. a 3. a obžalovaného A. M. na základe bodu 3 § 326 tr. p. oslobodil od obžaloby, podanej naňho pre tieto trestné činy. Uvedené trestné činy boli spáchané dňa 12. júna 1932.

Po vynesení rozsudku krajského súdu nadobudnul účinnosti zákon čís. 108/1933 Sb. z. a n. o ochrane cti a preto podľa bodu 1 § 41 tohoto zákona ustanovenia prvého a druhého oddielu (§§ 1—22) platia aj o trestných činoch uvedených pod 1. a 3. spáchaných pred jeho účinnosťou, nakoľko sú vinníkovi priaznivejšie, než ustanovenia predošlého zákona. Najvyšší súd tu vopred podotýka, že v prípade trestného činu uvedeného pod 3. nejde o pomlavy jednotlivých ministrov, tedy o 15ná-

sobnú pomluvu, ale hľadiac k tomu, že obžalovaný použil inkriminovaných výrokov o ministroch všeobecne, len o jednotný čin, a to o pomluvu vlády, ku stíhaniu ktorého činu je tu dané aj potrebné zmocnenie vlády, nakoľko podľa prípisu predsedníctva ministerskej rady jednotliví ministri — a tým aj vláda sama — udelili štátnemu zastupiteľstvu zmocnenie ku stíhaniu obžalovaného A. M. Hľadiac však k tomu, trestné činy obžalovaného uvedené pod 1. a 3. podľa zákona č. 108/1933 Sb. z. a n. vyčerpávajú jednak skutkovú podstatu prečinu pomlavy četníctva podľa § 2 a § 5, č. 1, bod 2 a skutkovú podstatu priestupku pomlavy vlády podľa § 2 a § 5, č. 1, bod 1 citovaného zákona. (Nepriide tu v úvahu kvalifikácia podľa § 3-I. zák. č. 108/1933, lebo súdmi nižších stolíc neboly zistené také skutočnosti, z ktorých by sa dalo uzatvárať na skutkovú podstatu v tomto § uvedenú.) Označené priestupky stíhajú sa v smysle § 14, č. 2 bod 2 a 4 cit. zák. verejnou žalobou na základe zmocnenia a doba, ktorej uplynutie sa vyžaduje k premlčaniu trestného stíhania, činí podľa § 13 tohoto zákona 6 mesiacov. Ustanovenia nového zákona sú tedy v danom prípade pre obžalovaného priaznivejšie. Vrchný súd hľadiac k ustanoveniam § 41, č. 1 zák. č. 108/1933 tiež uznal, že ustanovenia tohoto zákona sú pre obžalovaného priaznivejšie než ustanovenia predošlého zákona, nakoľko podľa § 13-II. citovaného zákona premlčacia doba je stanovená v šesť mesiacoch, kdežto podľa predošlého zákona činila premlčacia doba 3 roky.

Podľa stanoviska odvolacieho súdu však, keď ide o verejnú žalobu, podanú na základe zmocnenia v smysle § 14 zák. č. 108/1933, udelenie zmocnenia je tiež obmedzené touto — šesť mesačnou — premlčacou lehotou, ktorú treba počítať odo dňa spáchania trestného činu do tej doby, kedy po udelení zmocnenia bol vykonaný prvý súdny úkon proti vinníkovi, a všetky tie súdne úkony, ktoré byly vykonané od spáchania trestného činu do udelenia zmocnenia, nie sú platné a neprerušujú premlčanie, lebo platnosť súdnych úkonov závisí vždy od udelenia potrebného zmocnenia, nakoľko o podaní žaloby rozhoduje ten, ktorému príslúcha právo zmocniť verejného žalobcu k podaniu obžaloby. Hľadiac však k tomu, že v súdenom prípade ministerstvo vnútra a urazení ministri (respektive vláda) Československej republiky udelili verejnému žalobcovi zmocnenie až po uplynutí 6 mesiacov, počítaných od spáchania trestného činu, nastalo podľa názoru vrchného súdu premlčanie dotyčne prečinov pomlavy uvedených pod 1. a 3. a preto vrchný súd z tohoto dôvodu na základe bodu 3 § 326 tr. p. oslobodil obžalovaného v tejto časti od obžaloby, ačkoľvek mal za zistené, že od spáchania trestných činov do udelenia zmocnenia byly vykonané súdne úkony smerujúce proti obžalovanému a že medzi jednotlivými úkonmi súdnymi neuplynula nikdy lehota 6 mesačná.

Stanovisko vrchného súdu je však mylné. Podľa ustanovenia § 4 tr. p., — ktorý je tiež platný v tomto prípade (lebo v smysle ustanovení § 42 zák. č. 108/33 nebol zrušený) — vo všetkých tých prípadoch, v ktorých stíhateľnosť niektorého činu závisí podľa trestných zákonov od zmocnenia, nesmie pokračovanie, zavedené pred udelením zmocnenia, prekročiť hranice stopovania. Okolnosť tedy, že zmocnenie nebolo ešte verejnému žalobcovi udelené, nie je prekážkou, aby na základe verejnej žaloby už pred udelením zmocnenia bolo v rámci stopovania zavedené

trestné pokračovanie proti vinníkovi. Keďže však zavedenie trestného pokračovania pred udelením zmocnenia je zákonom prípustné, z toho bezpochybné plynie, že sú platné aj súdne úkony vykonané pred udelením zmocnenia a, pokiaľ smerujú proti vinníkovi, v smysle § 108 tr. zák. prerušujú aj premlčaciu lehotu zákonom stanovenú. Pri tom samozrejme treba dbať aj na lehoty ustálené pre vykázanie potrebného zmocnenia podľa § 22 (prípadne podľa § 14, čís. 5 a § 17, čís. 1 pre podanie verejnej žaloby) zák. č. 108/1933, ktoré ustanovenia však nevylučujú, aby potrebné zmocnenie bolo platne udelené aj po uplynutí 6 mesiacov po spáchaní činu a aby vinník bol na základe tohoto zmocnenia verejnou žalobou stíhaný predpokladajúc, že medzi tým boli vykonané také súdne úkony, ktoré podľa § 108 tr. zák. prerušily premlčanie. Ponevác však podľa zistenia vrchného súdu tieto lehoty v súdenom prípade boli zachované a po spáchaní trestných činov — medzi jednotlivými súdnymi úkonmi, smerujúcimi proti obžalovanému — 6 mesačná premlčacia doba (ustálená v § 13-II. zák. č. 108/1933) nikdy neuplynula, preto v prípadoch uvedených pod 1. a 3. nenastalo premlčanie, ktoré by vylučovalo zavedenie trestného pokračovania proti obžalovanému pre uvedené trestné činy. Keď však vrchný súd napriek tomu z dôvodu premlčania oslobodil obžalovaného v tejto časti od obžaloby, dopustil sa zmätku podľa bodu 1 c) § 385 tr. p. Najvyšší súd preto, vyhovujúc zmätočnej sťažnosti verejného žalobcu, pokračoval podľa § 33-I. por. nov. z dôvodu zmätočnosti podľa bodu 1 c) § 385 tr. p. zrušil rozsudok vrchného súdu vo vytýkanej časti a obžalovaného aj v týchto bodoch obžaloby uznal vinným, hľadiac však k ustanoveniam § 41, čís. 1 zák. č. 108/1933 kvalifikoval tieto trestné činy jednak priestupkom pomlvy četníctva podľa § 2 a § 5, čís. 1, bod 2 a jednak priestupkom pomlvy vlády podľa § 2 a § 5, čís. 1, bod 1 cit. zákona.

Čís. 4984.

Ak ide o zločin podľa zák. čl. XL:1914, nemá prípadná korekcionalizácia činu na prečin významu pri ukladaní vedľajších trestov podľa § 13 cit. zák.

(Rozh. zo dňa 14. apríla 1934, Zm III 75/34.)

N a j v y š š í s ú d v trestnej veci proti V. P., obžalovanému zo zločinu násilia proti orgánu vrchnosti, po verejnom pojednávaní zamietol zmätočnú sťažnosť obžalovaného.

Z d ô v o d o v:

Pri preskúmaní veci zbadal najvyšší súd, že vrchný súd z dôvodu zmätočnosti podľa bodu 2 § 385 tr. p. zrušil rozsudok prvostupňového súdu vo výroku, ktorým bola obžalovanému v smysle § 13 zák. čl. 40/1914 stanovená ako vedľajší trest aj strata úradu a strata volebného práva do obcí, a to preto, lebo podľa názoru vrchného súdu tento vedľajší trest môže byť uložený len vtedy, keď čin je zločinom, súd prvej stolice však, upotrebivší § 92 tr. zák. a hľadiac k ustanoveniu § 20 tr.